

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller från september 2025

Syrholns skola och fritidshem

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Varför plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	2
Främja, förebygga och åtgärda.....	2
Varför Plan mot diskriminering och kränkande behandling?	3
Främja, förebygga och åtgärda:	3
skolans vision samt delaktighet:	4
Kommunens övergripande rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	4
utvärdering och analys av föregående års plan:	6
Främjande OCH FÖREBYGGANDE insatser:	10
Prioriterade mål detta läsår:	12
Till dig som barn/elev:.....	13
begrepp:	13
diskrimineringsgrunderna:.....	15

VARFÖR PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?

Enligt Skolverket och gällande lagstiftning: skollagen¹ och Diskrimineringslagen², ska huvudmannen årligen se till att det upprättas planer mot kränkande behandling, en för varje enskild verksamhet. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska vara ”levande” i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Planen ska enligt Skolverkets rekommendationer innehålla:

- en översikt över de mål som verksamheten har satt upp för det förebyggande arbetet
- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar
- en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året
- en redovisning av hur åtgärderna i den föregående årsplanen har genomförts.

I planerna ska det anges vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs, samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta är enhetens plan för detta läsår.

FRÄMJA, FÖREBYGGA OCH ÅTGÄRDA:

Vi arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Det är olika arbetssätt som ser till att alla barn/elever har en trygg vardag fri från kränkande behandling och diskriminering. De olika arbetssätten innebär:

- Främjande arbete handlar till exempel om att arbeta för att alla barn och elever är lika mycket värda, att vi bemöter varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Verksamheten identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns aktuella problem eller inte och riktar sig till alla barn/elever.
- Förebyggande arbete handlar om att hitta och förhindra risker för utsatthet, exempelvis platser eller situationer utomhus, vid skåpen och omklädningsrum. Arbetet utgår från konkreta behov eller riskområden som verksamheten har upptäckt eller synliggjort vid kartläggning.
- Åtgärdande arbete handlar om att agera: stoppa, utreda och åtgärda då barn/elever beter sig på ett sätt som får någon att bli ledsen eller må dåligt. Barn/elever ska veta att de ska vända sig till en vuxen för att få hjälp.

¹ [Skollag \(2010:800\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#) Främst kap 6.

² [Diskrimineringslag \(2008:567\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

SKOLANS VISION SAMT DELAKTIGHET:

Vision:

På Syrholns skola och fritidshem ska ingen elev bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Eleverna känner trygghet och tillhörighet i skolan och respekterar varandra.

All personal i samarbete med vårdnadshavare och elever arbetar aktivt mot kränkande behandling.

Verksamheter som omfattas av planen:

Planen omfattar Syrholns skola och fritidshem.

Ansvariga för planen:

Ansvariga för planen är alla pedagoger som arbetar på Syrholns skola och fritidshem samt rektor.

Personalens delaktighet:

Personalen arbetar med planen under hela läsåret. De främjande och förebyggande insatserna tas upp och utvärderas löpande och eventuella justeringar görs. All personal arbetar med utvärdering av årets plan vid vårterminens slut. Vi diskuterar och arbetar vidare intensivt under början av höstterminen och vid skolstart involveras eleverna i planen. Vi diskuterar och förklarar då vad som står i planen och hur vi arbetar mot kränkningar.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via [KBI/ Draftit](#). (Digitalt ärendehanteringssystem för att utreda diskriminering och kränkande behandling.)
- Rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående via Draftit.
- Rektor gör en anmälan till huvudmannen via Draftit.
- Barn och utbildningsförvaltningen redovisar kontinuerligt antal fall av diskriminering och kränkande behandling på Barn- och utbildningsnämnden. Årligen görs en aggregerad uppföljning av huvudman, både av enheternas Planer mot diskriminering och kränkande behandling, samt läsårets Draftit- sammanställning.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

Riktlinjer vid hantering av kränkande behandling enligt skollagen kap 6 §10

Nedan återges rutiner för att upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera när barn/elev kränks av andra barn/elever eller vuxen. Ärendet dokumenteras digitalt via "Kränkningsanmälan" på Intranätet (KBI, Drafit). All personal på skolan är skyldiga att anmäla vid misstanke om kränkningar.

Steg 1: Anmälan och utredning

1. Den som upptäcker/får vetskap om kränkningen avbryter det som sker och gör en kränkningsanmälan så fort tillfälle ges, senast dagen efter.
2. Skolpersonal pratar med berörda elever enskilt och ringer vårdnadshavare. Syftet med samtalen ska vara att avhjälpa den akuta situationen.
3. Vidare informerar den som upptäcker kränkningen ansvarig mentor/klasslärare.
4. Ärendet utreds av den som rektor delegerar uppgiften till, vanligtvis mentor till utsatt elev. Ärendet dokumenteras löpande i KBI/ Drafit. Uppföljning av ärendet ska ske inom 14 dagar. När det finns misstanke om att vuxen kränkt barn/elev skall ärendet utredas av förvaltningen.
5. Vid allvarigare händelser eller misstanke om lagbrott görs polisanmälan/orosanmälan till socialtjänsten i samråd med rektor.

Steg 2: Muntlig varning

1. Om elev vid fler än ett tillfälle under samma termin blivit anmäld för misstänkt kränkning meddelar rektor trygghetsteamet på skolan som sätter sig in i ärendet och ansvarar för fortsatt utredning.
2. Trygghetsteamet tar del av tillgänglig dokumentation i det aktuella fallet samt annan dokumentation som finns runt de aktuella eleverna.
3. Vidare utredning och uppföljning görs i KBI/Drafit.
4. Förnyad kontakt tas via telefon eller möte med berörda elevers vårdnadshavare där man tydliggör hur ärendegången vid kränkningar ser ut och informerar om vilka disciplinära åtgärder

skolan kan komma att vidta om kränkningarna inte upphör, exempelvis skriftlig varning, förflyttning eller avstängning.

5. Trygghetsteamet är ansvarigt för att uppföljning sker inom 14 dagar.

Steg 3: Skriftlig varning

1. Om kränkningar fortsätter trots åtgärderna i steg 1 och 2 kallar rektor till ett möte med elev, vårdnadshavare, mentor/klasslärare samt någon representant från Trygghetsteamet där skriftlig varning ges och en handlingsplan formuleras.
2. Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom 14 dagar.

Steg 4: Disciplinära åtgärder

1. Om kränkningar trots det fortsätter kan beslut om ytterligare disciplinära åtgärder fattas av skolan, exempelvis punktmarkering, anpassad studiegång, förflyttning eller avstängning. Om åtgärden är avstängning behöver socialtjänsten informeras.
2. Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom 14 dagar.

Antagna av BUN 2023-06-20

Ansvarsförhållande

Rektor har det övergripande ansvaret för skolans arbete med diskriminering och kränkning.

Samtlig personal verksam i skolan är skyldiga att agera och lyfta alla fall av kränkningar och trakasserier som förekommer på skolan.

Mentor/klasslärare är ansvarig för att utreda alla former av trakasserier, kränkningar och mobbing som berör dennes elever.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN:

Arbetet med normer och värden har varit en del av det dagliga arbetet. Grovt språk och dåligt beteende har inte accepterats. Tillsammans med eleverna tog vi fram ett gemensamt dokument för skolans regler, detta godkändes av elevråd och rektor. Vi har arbetat fram skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling tillsammans. Vi har varit noggranna med att gå igenom värdegrunden och diskutera olika ord, begrepp och diskrimineringsgrunder med eleverna.

På skolan diskuterar vi den värdegrund samhället vilar på med eleverna, att vi alla har ett ansvar i ett demokratiskt samhälle och för hur det personliga ställningstagandet påverkar oss själva och andra. Man ska visa respekt för andra människor och deras åsikter. Vi motverkar all form av trakasserier och diskriminering av och mot enskilda och grupper.

Vi har haft två representanter från varje klass som har ingått i en kompisgrupp tillsammans med en av skolans lärare och skolkurator. Vi har också genomfört en trygghetsvandring både inomhus och i början av höstterminen som ska utvärderas för att synliggöra om det finns områden och platser där eleverna känner sig otrygga.

Måluppfyllelse – analys av måluppfyllelse

Elevsyn och förhållningssätt

Vi har diskuterat förhållningssätt gentemot vissa elever efter t. ex. överlämningar från BUP när utredningar har genomförts. Diskussioner runt elevsyn i stort har ej genomförts p. g. a. att tid ej har blivit avsatt för detta. I den grad vi har diskuterat förhållningssätt så ser vi en positiv inverkan på elevernas mående och lärande.

Hänsyn och respekt

Olika arbeten har gjorts kring detta anpassat efter ålder och mognad i alla årskurser och fritids. Till exempel genom att se på serier kopplade till normer och värden, vi har genomfört värdegrundsövningar, "hemlig kompis" och använt material från Friends. Riddarskolan har också genomförts i åk 3 i Svenska kyrkans regi. Skolkuratorn har genomfört ett arbete i varje klass kopplat till värdegrund. Vi har haft gemensamma friluftsdagar på hela skolan.

Personalen har engagerat sig i alla elever på skolan och samtalat med klasserna vid behov. Alla elever är våra elever, vi har haft ett gemensamt förhållningssätt mot eleverna. I undervisningen har vi försökt att lyfta fram goda exempel och därigenom har vi stärkt elevers självkänsla och självförtroende.

Vårdat språk

Vi reagerar och säger ifrån vid ovårdat språk och förklarar varför det är olämpligt, men vi anser att vi inte har uppnått målet då vi hör att det förekommer ovårdat språk i alltför stor utsträckning. Vi behöver arbeta med detta även kommande läsår.

Nätetik

Stärka elevernas nätetik, för att förebygga alla former av kränkningar:

Några årskurser har sett några filmer om nätetik och diskuterat innehållet i filmerna. Vi har haft ärenden om nätkränkningar som vi rett ut och detta har lett till diskussioner. Vi har även fått kännedom om att elever kränkt varandra på nätet utanför skolan, vilket retts ut hemma. Detta arbete fortsätter.

Vårdnadshavare har erbjudits en föreläsning kring hur man som vårdnadshavare kan lära sig mer om förhållningssätt kring nätetik.

Trygga raster

Minst två rastvärdar varje rast. Varje lunchrast har rastaktiviteter erbjudits. Detta har medfört att vi kan fånga upp och avleda innan det uppstår en oönskad situation. Rastaktiviteterna har fångat upp elever som annars har känt sig otrygga och har behövt vuxenstöd.

Kränkningsarbete

Det har gjorts 39 st. kränkingsanmälningar under läsåret men alla är inte avslutade. Vi kan se att de allra flesta kränkningar är fysiska och verbala kränkningar och sker på skolgården. Arbetet kring kränkningar kommer att fortgå.

Åtgärder för utveckling

Vi samtalar med eleverna om hur man behandlar alla på ett bra sätt och ha en dialog med eleverna om vad de tycker att vi behöver jobba med inom detta område.

I början av varje termin pratar personalen igenom och klargör hur arbetet mot mobbning och kränkande behandling går till. Eleverna ska vara väl insatta i arbetet.

Personalen fortsätter att skriva i incidenter och kränkningar i Draftit för att vi ska kunna följa upp ärenden och arbeta förebyggande med eleverna.

Vi fortsätter arbetet för ett bättre språkbruk.

Vi arbetar vidare med trygghet på rasterna.

Vi genomför en trygghetsvandring både inomhus och utomhus.

Fritidshemmet

Under läsåret 2024/2025 har vi arbetat med värdegrundsarbetet på fritidshemmet. Vi diskuterar den värdegrund samhället vilar på med eleverna, att vi alla har ett ansvar i ett demokratiskt samhälle. Gemensamma trivselregler på fritidshemmet togs fram av eleverna, tillsammans med pedagogerna, på fritids. Trivselreglerna har suttit synligt på väggen i samlingsalen. Trivselreglerna som pedagogerna och eleverna tog fram i början av höstterminen var lätta att förstå och leva upp till.

Vi har använt oss av olika material som underlag för diskussioner med eleverna, bl.a. Utbildningsradions serie "Vara vänner" och ett värdegrundsmaterial som bygger på Pelle Svanslös. Vi lyfter alltid aktuella händelser och haft en punkt på personalens fritidsmöten. Vi tar alltid upp, och reder ut, händelser med eleverna. Vid behov kontaktas vårdnadshavare och vi anmäler även i Draftit.

Att det funnits tid för reflektion och analys det här läsåret har varit väldigt värdefullt för att komma framåt i arbetet. Det förebyggande och åtgärdande arbetet har hjälpt oss skapa en bild av den psykosociala och fysiska miljön.

Personalen har haft samma mål och förhållningssätt som skolan och har arbetat med normer och värden som en del i det dagliga arbetet. Personalen är lyhörd och låter alla komma till tals.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS KARTLÄGGNING OCH SAMMANSTÄLLNINGAR

Det har även genomförts en trivselenkät från kommunen. Tidigare gjorde vi själva den på skolan. Den kommunala enkäten har vi inte fått möjlighet att analysera och utvärdera som vi gjort tidigare år. Många frågor har svarsalternativet 0 som drar ner medelvärdet. Önskvärt vore om svaret **Vet ej** räknas bort i sammanställningen.

Trivselenkäten visar:

Arbetsron är inte helt tillfredsställande.

Trakasserier och kränkningar i skolmiljö och via internet förekommer i liten skala.

Tryggheten och trivseln på skolan är bra.

De allra flesta tycker att de får hjälp när de har svårigheter men önskar mer hjälp från elevhälsa.

De flesta på skolan bemöter varandra bra.

Analys:

Vi genomför trygghetsvandringen i början av läsåret och utvärderar den för att kunna motverka och stötta i vissa miljöer där någon känner sig otrygg. Vi ska fortsätta arbetet med att skapa trygghet och sammanhållning och diskutera hur vi är mot varandra.

Vi behöver även fortsätta att informera om och diskutera kränkningar på nätet.

Vi behöver vara extra uppmärksamma på raster så att ingen blir ofrivilligt ensam. Vuxna som är ute tar kontakt.

Kompisgruppen har fungerat bra och kurator har kompletterat arbetet på ett bra sätt.

Vi kommer att fortsätta på liknande sätt kommande år.

Draftit

Vi har under året gjort 39 anmälningar på Draftit.

Två anmälningar var inga kränkningar.

85% av utsättarna är pojkar, 15% flickor.

Av de utsatta är 77% pojkar och 23 % flickor.

Verbala (29%) och fysiska kränkningar (47%) är vanligast.

Skolgården är den vanligaste platsen för kränkningar, 54% har skett där.

8% av kränkningarna har skett i klassrummet.

15% av kränkningarna sker i korridoren utanför matsalen samt vid gymnastiksalen.

Med tanke på anmälningarna ser vi att det är viktigt att ha personal ute på rasterna och att personalen är uppmärksam på vad som händer.

Det är fler pojkar än flickor som är utsatta enligt statistiken men vi undrar om det finns fler kränkningar när det gäller flickor som inte kommer fram? Vi behöver uppmana dem att prata med oss vuxna, att det är viktigt att vi hjälps åt för att få stopp på eventuella kränkningar som vi inte ser. När någon inte har kompisar men inte är direkt utsatt kan det vara svårt att komma till rätta med.

Inomhus är vi uppmärksamma men behöver tänka ännu mer på att se om något händer och bryta direkt.

FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE INSATSER:

Insats	Aktivitet	Ansvar	upplägg
Skapa trygghet, trivsel och arbetsro.	Ta fram regler tillsammans med elever. Samtala med barnen om hur de vill att det ska fungera på skolan och på fritids. Skolans regler ska vara tydliga och väl förankrade hos både personal, föräldrar och elever.	All personal	Terminens två första skolveckor. Verksamhetens regler diskuteras kontinuerligt under hela läsåret.
Implementera planen mot diskriminering och kränkande behandling	Gå igenom och förklara och diskutera i början av terminen	Mentorer	Första veckan och sedan löpande under året
Kartlägga elevernas trivsel och trygghet.	Trivselenkät höst och vår. Trygghetsvandring vid höstterminens start.	all personal	Vi behöver få ta del av resultaten för att kunna analysera svaren och arbeta aktivt med resultatet. Trygghetsvandringen

			följs upp veckan efter genomförandet.
Få reda på och samtala om elevernas trivsel och trygghet i skolan med vårdnadshavare.	Utvecklingssamtal	Klassansvarig pedagog	Vårdnadshavare och elev träffar mentor i oktober och februari/mars.
Bibehålla tryggheten på rasterna	Organiserade rastaktiviteter Vi är minst två rastvärdar varje rast.	Schemalagd pedagog all personal	Någon av rasterna Vi gör ett rastvärdsschema för dagen och presenterar dagens rastaktivitet.
Skapa trygghet i omklädningsrummet till idrottshallen	Vuxennärvaro vid omklädning och dusch varje lektionstillfälle	Schemalagda pedagoger	Ansvarig lärare för lektionen samt resurs hjälper och stöttar i omklädningsrummet.
Förebyggande och främjande arbete i klasserna.	Samtal och diskussion	Rektor och kurator	Kurator deltar i arbetslagsmöten då vi planerar förebyggande arbete mot kränkande behandling.
Trygghetsteam Trygghetsgrupp	Vi har ett trygghetsteam bestående av utsedd pedagog och kurator som hjälper mentor vid behov. I klasserna utses två representanter till trygghetsgruppen vid läsårsstart.. Återkommande möten en gång/månad	Utsedd pedagog och kurator Ansvarig för trygghetsgruppen	Regelbundna möten Samtal inom gruppen om tryggheten på skolan och vad vi kan göra för att förbättra den
Öka kännedomen om elevernas mående och behov i hela arbetslaget	Hjälpas åt i elevärenden	Rektor och personal	Punkt på a-lagsmöten

Förebygga kränkningar på nätet	Diskutera netetik med eleverna	Alla skolans pedagoger och skolkurator	Löpande under läsåret. Se film, läs text, rollspel och diskussion
Öka förståelsen för olika behov och rätt till hjälpmedel.	Prata och diskutera med eleverna att det behövs olika lösningar för elever i lärandet för att det ska bli lika/rättvist.	All personal	Löpande under läsåret

PRIORITERADE MÅL DETTA LÄSÅR:

Analys: Vi ser att de mål vi satte upp förra läsåret behöver finnas kvar och arbetas fortlöpande med under kommande läsår. Vi kommer under kommande läsår att arbeta med lämpligt material gällande värdegrund.

Vi ser att skolkuratoren är viktig i verksamheten bl. a. genom de grupper hon har haft och vi skulle önska ännu mer tid från elevhälsa, kurator och skolsköterska.

Vi ska föra in i vår planering att vi ska ha regelbundna diskussioner i personalen om värdegrund och hur vi ska arbeta med den. Vi ska utvärdera trygghetsvandringen tillsammans.

Mål	Åtgärder/insatser	Ansvarig	Datum när arbetet påbörjas	Datum när arbetet avslutas
Eleverna visar alla hänsyn och respekt	Lämpligt material med alla årskurser.	All personal	Vid terminsstart ht-25	Pågår hela läsåret
Trygga raster	Två rastvärdar varje rast.	Schemalagd rastvärd	Vid terminsstart ht-25	Pågår hela läsåret
All personal följer ärendegången och stoppar, reder ut, anmäler, följer upp och avslutar kränkingsanmälningar	Tas upp regelbundet på a-lag.	Personal och rektor	Regelbundet under läsåret	Vid läsårets slut

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens

egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

TILL DIG SOM BARN/ELEV:

En kränkning är när du blivit så illa behandlad att du känner dig ledsen, sårad eller mindre värd. En kränkande handling är en handling som du inte har bett om ska ske, det kan till exempel vara att någon slår dig, säger något elakt till dig, fryser ut dig, inte låter dig vara med eller är elak mot dig över nätet. Om du känner dig kränkt, ledsen eller sårad eller ser någon annan som är utsatt, berätta så snart som möjligt för en vuxen på skolan eller hemma.

BARN/ELEVERS OCH VÅRDNADSHAVARES DELAKTIGHET

Elevers delaktighet:

I början av läsåret har vi extra fokus på värdegrundsfrågor. Vi diskuterar med eleverna och de kan föra fram sina åsikter.

Eleverna och pedagogerna diskuterar under de första dagarna på läsåret igenom skolans gemensamma regler och beslutar om samma regler ska gälla även innevarande läsår. I samarbete med eleverna upprättar vi en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling och pratar med dem om hur viktigt det är att vi alla hjälps åt så att alla kan ha det bra på skolan. Vi pratar också med eleverna om hur vi gör när något inte fungerar och att man behöver prata med en vuxen när något hänt.

Vårdnadshavares delaktighet:

Planen presenteras vid föräldramötet i början av höstterminen. Den läggs sedan ut på Vklass. Föräldrarna har då möjlighet att lämna synpunkter på planen. Efter två veckor läggs den ut på kommunens hemsida.

BEGREPP:

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att "Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös

tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person”. I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet ”kränkningar” för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunden för diskriminering. När begreppet ”kränkande behandling” används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.¹

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958)

Könsidentitet eller könsuttryck

Att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.